

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 7

Helmond, 22 januari 2020
Onderwerp: Boardletter 2019

Zaaknummer: 50152602

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 14 januari j.l. heeft ons college de Boardletter 2019 besproken met de accountant. Deze boardletter is de derde boardletter van Deloitte en terugkijkend op de afgelopen drie jaar, zijn er door de gemeentelijke organisatie flinke stappen gezet in het op orde krijgen van de interne beheersing. Zoals bekend stond daarbij 2017 nog volledig in het teken van het schoon schip maken van de financiële administratie en de daaraan gerelateerde subadministraties. Daarna is volop verder gegaan met het ontwikkelen van een instrumentarium met als doel duurzaam onze interne beheersing te verbeteren. De accountant onderkent deze trend in haar boardletter. Zowel op het vlak van de hard controls als de soft controls zijn daarin de nodige stappen gezet. De accountant blijft wel nadrukkelijk aandacht vragen voor het structureel borgen van kennis en de gewenste cultuur. Als college onderkennen wij deze noodzaak.

Tijdens het gesprek heeft de accountant een drietal prioritaire aandachtsgebieden genoemd. Deze zijn nader uitgewerkt in bijgevoegde Boardletter 2019. Als college hebben we ervoor gekozen om ook vanuit deze drie aandachtsgebieden een reactie te geven op de bevindingen en aanbevelingen. Daarbij geven we aan hoe we als college om willen gaan met de geconstateerde verbeterpunten en de daarmee samenhangende adviezen.

Interne beheersingsomgeving

De accountant ziet dat de organisatie de afgelopen periode met verhoogde aandacht bezig is geweest met het structureel borgen van de interne beheersing. Voorbeelden daarvan zijn de door de accountant genoemde implementatie van Checkpoint IC (audit software) en de verhoogde attentie en intensiteit waarmee verbijzonderde interne controle opgepakt wordt. Tevens is er gestart met risicosessies, waarin met betrokken collega's nagedacht wordt over de belangrijkste strategische beleidsdoelstellingen en de risico's die deze mogelijk in de weg staan c.q. de kansen die aanwezig zijn om hieraan een (extra) bijdrage te leveren. Daarnaast wordt komend jaar gestart met de voorbereiding van de introductie van de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf 2021 onderdeel uit gaat maken van de jaarrekening. Deze ontwikkelingen gaan een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere verbetering van de interne beheersing.

Naast deze ontwikkelingen ziet de accountant ook dat er de afgelopen periode nadrukkelijk door de organisatie geïnvesteerd is in het aannemen van vaste medewerkers op diverse sleutelposities binnen de organisatie. Waar de afgelopen jaren nog veel tijdelijke inhuurkrachten op strategische functies werden ingezet, worden steeds meer sleutelfuncties ingevuld door eigen medewerkers. Zo ook op het gebied van financiën en control. Hoewel dit een positieve ontwikkeling is, waarschuwt de accountant er wel voor dat nieuwe medewerkers zich voldoende moeten kunnen ontwikkelen. Om dit te realiseren dragen we er zorg voor dat de overdracht goed verloopt en dat nieuwe medewerkers voldoende worden ondersteund. Dit past in bredere zin bij de doorontwikkeling van de organisatie die we als college voorstaan.

Laatste belangrijke aandachtspunt waar de accountant aandacht voor vraagt is de IT-omgeving. Vanuit een eerder uitgevoerde IT-audit zijn de nodige bevindingen naar voren komen, die het voor de jaarrekening 2019 onmogelijk maken om te steunen op de IT-omgeving. Op het gebied van informatiebeveiliging en privacy zijn in 2019 belangrijke stappen gezet. Denk hierbij aan de vormgeving en invulling van diverse functies op gebied van information security en privacy, diverse trainingen en voorlichtingen, actualisatie van het beleid op gebied van informatie en informatiebeveiliging en de verantwoording daarover. Ook is een start gemaakt met rolgebaseerd autoriseren.

Specifiek ten behoeve van de jaarrekening 2019 zullen de nodige analyses uitgevoerd worden die door Deloitte aanbevolen worden ten aanzien van GOUW en Suites. Waar nodig zullen daarnaast extra gegevensgerichte controlewerkzaamheden plaats vinden. Dit geldt onder meer voor het factuurverwerkingsproces.

Het advies om nu een second opinion uit te laten voeren op de juiste werking van de deelapplicatie DAF (Digitale Afhandeling Facturen) in de Decade-omgeving (financieel pakket), zullen we niet opvolgen. Het college begrijpt de zorg die de accountant uit ten aanzien van deze deelapplicatie, maar kiest ervoor om voor het laatste jaar dat het huidige Decade pakket gebruikt wordt hier niet meer op in te zetten. Liever investeren we komend jaar in de deugdelijke aanbesteding en implementatie van het nieuwe financieel pakket (inclusief benodigde beheersingsmaatregelen). Dit pakket gaat naar verwachting op 1 januari 2021 live.

Sociaal Domein

Voor het Sociaal Domein geldt – net als voor alle andere gemeenten in het land – dat de beschikbare budgetten onder druk staan. Binnen Helmond zijn de incidentele effecten van het rijksbeleid ten aanzien van het Sociaal Domein de afgelopen jaren nog opgevangen binnen de daarvoor gevormde buffers. Echter, ook binnen Helmond beginnen de structurele (nadelige) financiële effecten nu zichtbaar te worden. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de meerjarenbegroting 2020-2023 van de GR Senzer (geeft uitvoering aan de Participatiewet), waarin de gemeente Helmond deelneemt. Eerder hebben we u aangegeven welke maatregelen zijn genomen om de begroting in de toekomst sluitend te krijgen. Of de geformuleerde maatregelen uiteindelijk het gewenste effect zullen hebben, wordt nadrukkelijk gevolgd. Indien dit onverhoopt niet afdoende blijkt te zijn, zal er in de toekomst – zoals de accountant schetst – ook naar de eigen begroting gekeken moeten gaan worden.

Ook binnen de eigen begroting ontstaat er druk op de beschikbare middelen in het kader van de uitvoering van de WMO en Jeugdwet. Om voldoende inzicht te krijgen in én regie te kunnen voeren op de uitgaven, is in het verleden gekozen om gebruik te maken van productieverantwoordingen. Het college is op de hoogte van de landelijke ontwikkeling ten aanzien van het laten vervallen van de productieverantwoording in combinatie met de verdere doorontwikkeling van het berichtenverkeer. Deze ontwikkeling wordt nauwgezet gevolgd door te participeren in regionale en landelijke werkgroepen waar ook de gemeente Helmond actief haar inbreng bij levert. Vooralsnog handhaaft het college echter de werkwijze om de productieverantwoording vanuit zorgaanbieders op te laten leveren en de daaraan gekoppelde lumpsum vaststelling. De afgelopen jaren is namelijk gebleken dat dit duidelijkheid en zekerheid geeft over de zorgkosten per jaar.

Deze werkwijze kan goed functioneren naast een stelsel aan maatregelen waarmee de prestatielevering zowel kwalitatief als kwantitatief kan worden onderbouwd. Hiervan is een implementatieplan beschikbaar wat in het eerste en tweede kwartaal van 2020 verder wordt doorgevoerd. Hiervoor is in die periode ook extra capaciteit beschikbaar. Voor wat betreft contractmanagement is er ook een plan beschikbaar waarvan de implementatie op dit moment gaande is.

Ruimtelijk Domein

Door de accountant is aangegeven dat reeds een aantal jaren op rij de prognoses van de grondverkopen niet worden gerealiseerd, met uiteenlopende oorzaken. Dit speelt met name binnen de grondexploitatie van Brandevoort II. Kernvraag is of de grondexploitatie zoals deze is opgesteld niet een te hoog ambitieniveau

kent. Het college onderkent dat de afgelopen jaren er een aantal ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die impact hebben op de grondexploitatie. Daarom zal nadrukkelijk bij de actualisatie van de aannames c.q. ambities van de diverse grondexploitaties (in het kader van de herijking van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2019) gekeken worden naar het realiteitsgehalte. Mocht duidelijk worden dat de totale portefeuille onder druk staat, dan zullen we hier maatregelen op nemen.

Specifiek ten aanzien van de PAS- en PFAS-problematiek binnen Helmond, geldt dat dit een probleem is wat zich in het hele land afspeelt. Daarbij is de impact op Helmondse (grondexploitatie)projecten voornamelijk beperkt. Helmond heeft (eerder dan landelijk) normen opgesteld waardoor de bouwwerkzaamheden minimale vertraging hebben opgelopen. Een specifieke vertaling van de impact naar de diverse grondexploitatie-projecten vindt plaats in de hiervoor genoemde actualisatie.

Ten aanzien van de ontwikkeling van Sport- en Beleefcampus De Braak sluiten we op korte termijn een overeenkomst met de Stichting Belangen Helmond Sport. Deze overeenkomst heeft betrekking op de beëindiging van het erfpachtrecht en de overname van het stadion. In dit kader is de taxateur verzocht het taxatierapport te actualiseren, en dan met name op het gebied van de herziening erfpachtcanon. Deze update wordt op korte termijn verwacht, waarna deze overeenkomst verder voorbereid wordt en zo nodig nader afgestemd met onze advocaat. Bij de uitwerking wordt ook rekening gehouden met het mogelijke risico dat de huurverhoging niet aan de BVO zal worden doorberekend.

Ten aanzien van het advies om de gevolgen voor de businesscase te analyseren, geldt dat een inventarisatie gemaakt is van mogelijke risico's inzake de BVO Helmond Sport. Deze risico's worden regelmatig geactualiseerd en indien nodig worden passende maatregelen genomen.

Overige aandachtspunten

Naast bovenstaande prioriteiten heeft de accountant drie overige aandachtspunten benoemd.

- Het eerste punt betreft de ontwikkeling 'Huis van de Stad'. Hierbij wordt u als raad reeds zorgvuldig meegenomen in het besluitvormingsproces. Op dit moment bevindt dit project zich in de opstartfase.
- Het tweede punt is de waardering van de deelneming in de Glasvezel Helmond B.V.. In opdracht van het college zal tijdens het jaarrekeningtraject van 2019 de robuustheid van de businesscase worden onderzocht. Daarbij hebben wij de B.V. ook nadrukkelijk verzocht om de jaarrekening 2019 eerder op te leveren (medio april 2020).
- Het laatste punt betreft de wijze van verantwoorden van de regionale bereikbaarheidsagenda. De gemeente is momenteel in overleg met de provincie. De insteek is om jaarlijks op SISA-achtige wijze verantwoording af te leggen.

Bijlagen

- Boardletter 2019

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond,

mevrouw P.J.M.G Blanksma-van den Heuvel
de burgemeester

drs. G.A.G.H. Wouters
de waarnemend-secretaris